

Bijenhoudersvereniging voelt zich in de kou gezet

Ab Kuypers

Eind juni. In Almere wordt een uitbraak van Amerikaans vuilbroed vastgesteld. Voor de tweede maal binnen bijna een jaar tijd. Deze keer waren het, in tegenstelling tot vorig jaar, twee imkers uit eigen kring die de dupe waren van deze bijenziekte. **bijen** sprak met verontruste bestuurders van de betreffende bijenhoudersvereniging 'Zuid Flevoland'. Een verslag.

232 Veel werk, zorg en bijkomende problemen

Als bijenhoudersvereniging raak je vanzelf nauw betrokken bij de afwikkeling van de procedures die nu eenmaal horen bij een besmetting van Amerikaans vuilbroed. In Almere kunnen ze daarover meepraten.

'Nadat bij de constatering van Amerikaans vuilbroed de secretaris van onze vereniging op de hoogte was gesteld begon het balletje te rollen. We kregen allerlei vragen te beantwoorden over de volken die mogelijk op dat moment in onze omgeving staan. Dat betekent dat we ook op zoek moeten naar volken van niet-geregistreerde imkers. Later werden we ook betrokken bij de screening van de bijenvolken. Dat gebeurt overigens niet zonder medeweten van de betreffende imkers. Wanneer dat kan zijn zij daar ook zelf bij aanwezig, zo niet, dan neemt een bestuurslid het over. Alles bij elkaar betekent dat aardig wat werk, we zijn vorig jaar dan ook dagen lang in de polder bezig geweest met de betreffende instellingen.'

'Zeker wanneer je bedenkt dat er natuurlijk ook allerlei dingen op je af komen, die betrekking op de eigen leden hebben, kan je je voorstellen dat er heel wat aan vast zit. Zij moeten goed worden voorgelicht, onze secretaris krijgt dan ook heel wat verontruste telefoontjes te beantwoorden. Aan de andere kant is het zo, dat het voor de imkers een vertrouwd gevoel geeft wanneer er eigen mensen mee bezig zijn.'

'Daarnaast heb je nog het probleem dat bij een besmetting alle zwermen moeten worden afgemaakt. en niet meer door ons mogen worden geschept. Dat geeft verwarring bij de burgers en de gemeente laat ook nog wel eens een steekje vallen, zodat je ook daar steeds weer achter aan moet.'

De besmetting vorig jaar vond plaats bij een imker uit Velzen. Nu zijn dus twee eigen imkers slachtoffer.

'Volgens ons is de besmetting van nu te herleiden

naar die van vorig jaar. De kast die nu in Almere besmet was stond vorig jaar in de buurt van de besmette kast uit Velzen. Bij de screening toen, is de nu besmette kast weliswaar goedgekeurd, maar op dat moment was er nog maar amper broed in het volk aanwezig, van een jonge koningin. Na het slechte voorjaar en de late broedontwikkeling bleek dit volk toch met Amerikaans vuilbroed te zijn besmet. Misschien waren in dit volk alleen nog maar de sporen van Amerikaans vuilbroed aanwezig, die dit voorjaar tot ontwikkeling kwamen.'

'Alles controleren wil dus niet zeggen dat je een daaropvolgend volgend jaar geen Amerikaans vuilbroed kan hebben. Een beangstigend idee,' aldus één van de slachtoffers, penningmeester van 'Zuid Flevoland', Hannie Heuckelbach, 'de kans dat je binnen enkele jaren alsnog Amerikaans vuilbroed krijgt blijft aanwezig. Volgens ons had men hier eigenlijk rekening mee moeten houden dit jaar bij het plaatsen van bijenvolken in de polder.'

Kritiek en voorstellen

Er is niet veel voor nodig: alleen al het praten over besmettingen met Amerikaans vuilbroed rond en in Almere beroert de gemoederen. Emoties komen los. Het zit de mensen hoog.

'Wij zijn een jonge vereniging. We voelen ons behoorlijk in de kou staan rondom dit hele gebeuren. In feite zijn we hier gastheer voor heel Nederland maar zonder inspraak. Nu worden we ook nog bezocht door Amerikaans vuilbroed, zo voelen we het althans, maar we hebben nog steeds geen enkele invloed op het plaatsen van bijenvolken in onze omgeving. We zijn nu wel de pineut.'

'Soms voelen we ons hier een dumpplaats van bijenvolken,' versterkt Peter Vos de Waal, secretaris van 'Zuid Flevoland' het ongenoegen waarmee de Almeerder imkers al geruime tijd zitten.

'Als je de verhalen hoort waar onze leden mee thuiskomen na ontmoetingen met imkers van elders, dat is niet te geloven. Laatst hoorden we van een imker uit Friesland, die hier in de buurt zijn volken had staan, die gewoon de bijen van zijn dode volken afklopte en de lege kasten mee naar huis nam. Kijk die rommel ligt wel in ons drachtgebied en je kan je

natuurlijk afvragen waaraan zijn die volken gestorven?’

‘Maar ook naar de VBBN hebben we verwijten, nou ja, verwijten is misschien een wat te zwaar woord, maar toch... Toen vorig jaar die besmetting was geconstateerd en alle volken waren gecontroleerd, dachten wij hier alles onder de knie te hebben. Wij denken echter dat er te weinig publiciteit is gegeven aan wat er toch nog kan gebeuren, zoals we dat nu zelf meemaken. We horen bijvoorbeeld ook veel te weinig over de andere besmettingen. Misschien zou het een idee zijn om telkens een jaaroverzicht samen te stellen en te publiceren. Juridisch kan het niet, misschien had men dan niet moeten verbieden maar wel kunnen afraden om dit jaar bijenvolken in Flevoland te plaatsen. Wij vinden dat onze bond te laat komt met eventuele maatregelen. Het hoofdbestuur stelt zich heel passief op. Het lijkt wel of zij onze landelijke vereniging meer beheren dan dat zij er leiding aan geven. Er komen te weinig initiatieven. Er moet een nog betere voorlichting naar de leden komen, bijvoorbeeld voortijdig iets in **bijen** publiceren. Wij vinden ook dat men zich te weinig inspent om het economisch belang van het bijenhouden uit te dragen. Ook van het huidige reisverbod weten wij officieel nog van niets, van de VBBN hebben we nog niets gehoord.’

‘Maar ook bij de plaatselijke verenigingen ligt natuurlijk een belangrijke taak. Wanneer zij via hun secretaris niet tijdig de berichten vanuit Wageningen naar hun leden doorsturen, dan weten de betreffende imkers ook van niets. Volgens ons mankeert daar nog wel eens wat aan. Iedereen moet toch zo tijdig mogelijk op de hoogte zijn van een reisverbod. Wanneer imkers niet op tijd worden geïnformeerd is het niet ondenkbaar, dat zij met hun bijen reizen in of naar gebieden waar dat helemaal niet mag.’

‘Door de RVV en de Veterinaire Dienst worden we wel goed en volledig geïnformeerd’, aldus Ids van Dussen, tweede secretaris, ‘niet door de VBBN, zij stellen zich passief op. Wij informeren hen; van ons als subvereniging gaat er informatie naar de VBBN, ze wachten af...’ Voor alle duidelijkheid moet worden vermeld dat men zich vanuit Almere ook persoonlijk tot de VBBN heeft gericht met deze kritiek.

‘Misschien moet er overigens wel een heel andere organisatie voor het plaatsen van bijenvolken in Flevoland komen. Bijvoorbeeld zou dat veel meer via de plaatselijke verenigingen moeten gebeuren. Een registratieplicht van imkers en hun bijenvolken waarbij wordt bijgehouden waar de bijenvolken zijn geplaatst is wellicht ook een mogelijkheid om de zaken beter onder controle te houden. Maar ja, dan heb je wel weer een heel instituut nodig om dat in goede banen

te leiden. Trouwens het gebied waar het huidige reisverbod geldt is eigenlijk veel te klein, dat zou veel ruimer moeten worden ingesteld. Je ziet, we bedenken van alles om wat hier gebeurt in de toekomst te kunnen voorkomen.’

Een procedure met leemtes

In het juli/augustusnummer van **bijen** was een helder verslag te lezen van de heer Van Schuppen van de Veterinaire Dienst. De daarin beschreven procedure bij een besmetting van Amerikaans vuilbroed blijkt echter nog al wat leemtes in zich te hebben, zo blijkt, wanneer ik het daar met de bestuurders van ‘Zuid Flevoland’ over heb.

‘We moeten voorop stellen, dat we vanaf het eerste moment niet alleen betrokken zijn geweest bij de twee besmettingen, maar men heeft ons ook steeds goed op de hoogte gehouden van de stand van zaken. De kritiek die we dan ook op die procedure hebben is niet gericht op personen maar zuiver op de wet, waarin alles is geregeld.’

‘Tussen het vermoeden en de bevestiging dat er volken zijn besmet zit zo'n vijf dagen. Daarna kan het wel even duren eer er een reisverbod is ingesteld en dat bij de imkers bekend is. Gedurende het reisverbod wordt de screening uitgevoerd, zolang deze niet volledig is geldt het reisverbod. In die tussenliggende tijden kan er heel wat gebeuren. Zo weten we in het huidige geval gewoon dat er enkele dagen na het vaststellen van Amerikaans vuilbroed volken vanuit de omgeving van Almere zijn weggehaald. Dat kan dus niet alleen, het gebeurt ook. Ook al gebeurt dat ter goeder trouw, het zou niet mogelijk moeten zijn. Stel dat daar nu ook een besmetting bij zit, dan kan je je voorstellen wat daar de gevolgen van kunnen zijn. Eigenlijk zou er meteen een algeheel vervoers- en plaatsingsverbod moeten kunnen worden ingesteld. Maar ook aan de informatie naar de imkers mankeert nog wel wat aan. Waarom niet de landelijke en plaatselijke pers gebruiken om imkers snel te informeren? Er moet meer aan de weg worden getimmerd.’

‘Bij de vergoeding van schade komen we overigens met de huidige wetgeving er nog goed vanaf. Als je echter hebt gelezen wat er allemaal gaat veranderen, dan mag je vrezen, dat dat minder gaat worden...’

Het moge duidelijk zijn, voor de Almeerder imkers, en met hen natuurlijk elders ook voor anderen, is het spook van Amerikaans vuilbroed allang geen ‘ver van mijn bed show’ meer. Ze zitten er midden in en dat heeft heel vervelende, ingrijpende gevolgen voor de vereniging en haar leden.